

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 15 (2008)

Πεπραγμένα του μουσικού λαογραφικού αρχείου: 1997-2007

Μάρκος Φ. Δραγούμης, Θανάσης Μωραΐτης

doi: [10.12681/deltiokms.276](https://doi.org/10.12681/deltiokms.276)

Copyright © 2015, Μάρκος Φ. Δραγούμης, Θανάσης Μωραΐτης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Δραγούμης Μ. Φ., & Μωραΐτης Θ. (2008). Πεπραγμένα του μουσικού λαογραφικού αρχείου: 1997-2007. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 15, 529-540. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.276>

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ
ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ
1997-2007*

1. Εκδόσεις

α. Βιβλία

- 2002 Θανάσης Μωραΐτης, *Άνθολογία άρβανίτικων τραγουδιών τής Ελλάδας*. Πρόλογος: Μάρκος Φ. Δραγούμης, 341 σελ., ISBN 960-85976-7-6 + CD.

Κρίσεις:

Άννα Στεργίου, *Έλευθεροτυπία*, 31 Οκτωβρίου 2002.

Ρουμπίνη Σούλη, *Ριζοσπάστης*, 10 Νοεμβρίου 2002.

Χάρη Ποντίδα, *Τά Νέα*, 18 Νοεμβρίου 2002.

Arben Llalla, *Prezantohet libri i pare i Këngëve të Arbërorëve, Eksklusive* 32-33 (Δεκέμβριος 2002-Ιανουάριος 2003), σσ. 82-83.

Η Νέα Σαλαμίνα, Ιανουάριος 2003.

Τάσος Καραντίης, «Τά άρβανίτικα τραγούδια», *Ρυθμοί τής Σαλαμίνας* 12 (Δεκέμβριος 2002-Φεβρουάριος 2003), σσ. 29-31.

Μετρό, Φεβρουάριος 2003, σ. 94.

- 2003 Μάρκος Φ. Δραγούμης, *Η παραδοσιακή μας μουσική, Δάσκαλοι - Έρευνητές - Δημιουργοί (Συλλογή άρθρων)*, τόμ. 1, 184 σελ., εικ., ISBN 960-85976-9-2.

- 2006 Hubert Pernot - Paul Le Flem, *Δημοτικές μελωδίες από τή Χίο*. Νέα γραφή άπλουστευμένη και διορθωμένη υπό Μάρκου Φ. Δραγούμη. Άντιγραφή και έπιμέλεια νοτών και κειμένων: Θανάσης Μωραΐτης. Παραγωγή: Φίλοι Μουσικού Λαογραφικού Άρχείου Μέλπωσ Μερλιέ. Α' έκδοση, Άθήνα, Οκτώβριος 2006, ISMN M-9013056-0-1.

- 2006 *Μουσική καταγραφή στήν Κρήτη 1953-1954*. Ύλικό από τήν έθνομου-

---

* Τά Πειπραγμένα τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου συντάχθηκαν ἀπό τοὺς Μάρκο Φ. Δραγοῦμη καὶ Θανάση Μωραΐτη.

οικολογική έρευνα του Samuel Baud-Bovy σε συνεργασία με την Άγλαϊα Άγιουτάντη και τη Δέσποινα Μαζαράκη.
 Τόμος Α': *Τό Ιστορικό και ή μεθοδολογία της έρευνας. Τραγούδια και χοροί από την Κεντρική και Ανατολική Κρήτη.* Επιμέλεια έκδοσης: Λάμπρος Λιάβας, Άθήνα 2006.
 Τόμος Β': *Τραγούδια και χοροί από την Κεντρική και Ανατολική Κρήτη.* Παρτιτούρες. Επιμέλεια έκδοσης: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης, Άθήνα 2006, ISMN M-9013057-0-0.

β. Ψηφιακοί Δίσκοι Άκτίνας (CD)

- 1997 *Μουσικές της Ίωνικης Γης* με τον Χρίστο Τσιαμούλη.
Greek Songs of Asia Minor.
 Επιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης.
 (Έπανάδοση 2002.)
- 1997 *Τραγούδια από την Αίγινα.*
Songs from Aegina.
- 1998 *Καρυστία. Ήχογραφήσεις στη Νότια Εύβοια (1974-1994).*
Karystia. Recordings in South Euboea, 1974-1994.
 Επιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης - Δημος Ι. Φιωτάκης. (Συνέκδοση με την Άδελφότητα Καρυστιών.)
 Κρίσεις:
 Β. Άγγελικόπουλος, *Η Καθημερινή*, 7 Ιουλίου 2001.
- 1998 *Της Λέρος τά τραγούδια.* 2 CD.
 (Έκδοση σε συνεργασία με τον Σύλλογο Νέων Λέρου «Η Άρτεμις».)
 Κρίσεις:
Η Καθημερινή, 4 Φεβρουαρίου 1999.
 Β. Άγγελικόπουλος, *Η Καθημερινή*, 7 Ιουλίου 2001.
- 1999 *Μονωδίες από τον Παρνασσό και τον Έλικώνα (Ήχογραφήσεις 1930-1999).*
Monodies from Parnasus and Helicon, 1930-1999.
 Επιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης.
 Κρίσεις:
 Β. Άγγελικόπουλος, *Η Καθημερινή*, 7 Ιουλίου 2001.
- 2000 *Καί άνυμνήσωμεν. Έκκλησιαστικοί ύμνοι ήχογραφημένοι τό 1930 από την Μέλλω Μερλιέ.*

And let us sing in praise. Byzantine hymns recorded in 1930 by Melpo Merlier.

Ἐπιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης - Κωστής Δρυμιανάκης. (Ἐκδοση σὲ συνεργασία μὲ τὴν ἑταιρεία ΕΔΩ Βόλου.)

Κρίσεις:

Β. Ἀγγελικόπουλος, *Ἡ Καθημερινή*, 7 Ιουλίου 2001.

- 2000 *Καὶ στῆς ροδιάς τ' ἀέρι. Τραγούδια ἀπὸ τὰ Δωδεκάνησα (Ἀνέκδοτες ἠχογραφήσεις 1930-1998).* 2 CD.

Breeze through the rosebush. Songs from the Dodecanese. Unpublished recordings 1930-1988.

Ἐπιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης.

Κρίσεις:

Β. Ἀγγελικόπουλος, *Ἡ Καθημερινή*, 7 Ιουλίου 2001.

- 2000 *Τραγούδια ἀπὸ τὰ Γιάννινα. Μὲ τὴν κομπανία τοῦ Νίκου Τζάρα. Ἡχογραφήσεις 1930.*

Songs from Jannina. With the Nikos Tzaras ensemble. 1930 Recordings.

Ἐπιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης.

Ἐπανεκδοση τοῦ ἐξαντλημένου CD *Γιαννιώτικα τοῦ 1930* (1995).

Κρίσεις:

Β. Ἀγγελικόπουλος, *Ἡ Καθημερινή*, 7 Ιουλίου 2001.

- 2001 *Τραγούδια τῆς Σίφνου. Ἀνέκδοτες ἠχογραφήσεις, 1930-1998.*

Songs of Siphnos. Unpublished recordings, 1930-1998.

Κρίσεις:

Ἀπογευματινή, 10 Ἀπριλίου 2002.

Ἐξπρές, 10 Ἀπριλίου 2002.

Τὸ Βῆμα, 10 Ἀπριλίου 2002.

Ἔθνος, 10 Ἀπριλίου 2002.

Ἐλευθεροτυπία, 10 Ἀπριλίου 2002.

Ἐλεύθερος Τύπος, 10 Ἀπριλίου 2002.

Ἡ Χώρα, 10 Ἀπριλίου 2002.

- 2002 *Τραγούδια τῆς Καππαδοκίας. Ἀπὸ παλιές καὶ νέες ἠχογραφήσεις. Songs of Cappadocia. From old and new recordings.*

Ἐπιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης.

Κρίσεις:

Ἀπογευματινή, 10 Ἀπριλίου 2002.

Ἐξπρές, 10 Ἀπριλίου 2002.

- Τὸ Βῆμα*, 10 Ἀπριλίου 2002.
Ἔθνος, 10 Ἀπριλίου 2002.
Ἐλευθεροτυπία, 10 Ἀπριλίου 2002.
Ἐλεύθερος Τύπος, 10 Ἀπριλίου 2002.
Ἡ Χώρα, 10 Ἀπριλίου 2002.
- 2002 *Τραγούδια καὶ σκοποὶ ἀπὸ τοὺς Χουλιαράδες τῆς Ἠπείρου. Ἥχογραφήσεις 1930 & 1992.*
Songs and airs from Houliarades, Epirus. Recordings 1930 & 1992.
 Ἐπιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης.
 Ἀναθεωρημένη ἐπανεκδόση τῶν ἐξαντλημένων
 LP *Χουλιαράδες* (1988) καὶ τοῦ CD *Χουλιαράδες 2* (1994).
 Κρίσεις:
 Β. Ἀγγελικόπουλος, *Ἡ Καθημερινή*, 7 Ἰουλίου 2001.
 Μετρό, Φεβρουάριος 2003, σ. 94.
- 2003 *Τραγούδια τοῦ Πόντου. Ἥχογραφήσεις τοῦ 1930.*
Songs of Pontos. Recordings of 1930. 2 CD.
 Ἐπιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης.
 (Ἐκδοση σὲ συνεργασία μὲ τὴν ἐταιρεία INFOΓΝΩΜΩΝ.)
 Κρίσεις:
Ἐλευθεροτυπία, 31 Μαΐου 2003.
- 2003 *Τραγούδια ἀπὸ τὸ Κωσταράζι τῆς Καστοριάς.*
Songs from Kostarazi, Kastoria.
 Ἐπιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης.
 Ἀναθεωρημένη ἐπανεκδόση τοῦ CD *Κωσταράζι* (1992).
 Κρίσεις:
 Β. Ἀγγελικόπουλος, *Ἡ Καθημερινή*, 7 Ἰουλίου 2001.
Τὸ Βῆμα, 1η Σεπτεμβρίου 2002.
- 2003 *Νανουρίσματα (Ἥχογραφήσεις 1930-1998).*
Lullabies.
- 2004 *Τραγούδια ἀπὸ παράλιες πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τοῦ Πόντου.*
Ἥχογραφήσεις τοῦ 1930.
Songs from the coasts of Asia Minor and Pontos.
 (Ἐκδοση σὲ συνεργασία μὲ τὴν ἐταιρεία INFOΓΝΩΜΩΝ.)
- 2005 *Ἀρβανίτικα τραγούδια ἀπὸ τὰ χωριὰ τῆς Φλώρινας (Φλάμπουρο,*

Λέχοβο, Δροσοπηγή, τῆς Κόνιτσας (Πληκάτι) καί τοῦ Ἐβρου (Νέο Χειμῶνιο, Ρήγιο) (2 CD).

Arvanitic songs from Florina, Konitsa and Evros.

Ἐπιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης.

2006 *Ἄσπρο τριαντάφυλλο φορῶ. Τραγούδια ἀπό τὸ Βογατσικὸ Καστοριάς. I wear a white rose. Songs from Vogatsiko Kastoria.*

Ἐπιμέλεια: Μάρκος Φ. Δραγούμης - Θανάσης Μωραΐτης.

Ἐπίσης κατὰ τὰ ἔτη 2002-2003 ἐπανεκδόθηκαν τὰ ἑξῆς CD τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου πού εἶχαν ἤδη ἐξαντληθεῖ: 1) *Γιαννιώτικα τοῦ 1930.* 2) *Μουσικὲς τῆς Ἰωνικῆς Γῆς.*

Τὸ ΜΑΑ εὐχαριστεῖ ὄσους βοήθησαν γιὰ τὴν ἔκδοση ἢ τὴν ἐπανεκδοση τῶν παραπάνω CD, καὶ προπλάντων τὸς ἑξῆς φορεῖς:

Ἴδρυμα Ἰ. Φ. Κωστοπούλου.

Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Πάγκειο Ἴδρυμα.

Ἰπουργεῖο Αἰγίου.

Ἰπουργεῖο Πολιτισμοῦ (Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς).

Φίλοι Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου.

2. Ἐκδηλώσεις

α. Στὴν Αἴθουσα Α. Γ. Λεβέντη τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν

23.05.1997 Συνέντευξη Τύπου γιὰ τὴν ἔκδοση τῶν CD *Μουσικὲς τῆς Ἰωνικῆς Γῆς καὶ Τραγούδια ἀπὸ τὴν Αἴγινα.*

04.12.1998 Συνέντευξη Τύπου γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ CD *Καρυστία.*

03.02.1999 Συνέντευξη Τύπου γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ CD *Τῆς Λέρος τὰ τραγούδια.*

19.01.2000 Συνέντευξη Τύπου γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ CD *Μονωδιὲς ἀπὸ τὸν Παργανασὸ καὶ τὸν Ἐλικῶνα.*

20.04.2000 Συνέντευξη Τύπου γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ CD *Καὶ ἀνυμνήσωμεν.*

14.12.2000 Συνέντευξη Τύπου γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ διπλοῦ CD *Τραγούδια ἀπὸ τὰ Δωδεκάνησα.*

05.04.2002 Συνέντευξη Τύπου γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ CD *Τραγούδια τῆς Καππαδοκίας.*

- 30.10.2002 Συνέντευξη Τύπου για την έκδοση του CD *Τραγούδια και σκοποί από τους Χουλιαράδες της Ήπειρου* και του βιβλίου του Θανάση Μωραΐτη, *Άνθολογία άρβανίτικων τραγουδιών της Ελλάδας*.
- 30.05.2003 Συνέντευξη Τύπου για την έκδοση του διπλού CD *Τραγούδια του Πόντου* και του βιβλίου *Η Παραδοσιακή μας Μουσική* του Μάρκου Φ. Δραγούμη.
- 28.04.2004 Συνέντευξη Τύπου για την έκδοση του CD *Νανουρίσματα*.
- β. Σε άλλους χώρους με τη συμβολή του Μουσικού Λαογραφικού Άρχείου
- 17.09.1997 Συνέντευξη Τύπου για την έκδοση του βιβλίου *Traditional Dance in Greek Culture* της Yvonne Hunt (Βιβλιοπωλείο Έλευθερουδάκη).

3. Διαλέξεις

Κατά τὰ ἔτη 1997-2004 ὁ Προϊστάμενος τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου Μάρκος Φ. Δραγούμης πραγματοποίησε σειρά ὀμίλιων γιὰ τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο καὶ τὸ ἔργο του ἢ γιὰ θέματα ἄμεσα σχετιζόμενα μὲ τίς συλλογές του. Ἀκολουθεῖ πίνακας ποὺ δείχνει τὸ πότε καὶ ποῦ ἔγιναν αὐτὲς οἱ διαλέξεις :

- 30.03.1997 Μοσχάτο (Σύλλογος Φαρασιωτῶν).
- 02.04.1997 Ἀθήνα (Ὁλλανδικὸ Ἰνστιτούτο).
- 07.04.1997 Ἀθήνα (Ἐταιρεία Σπουδῶν Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ).
- 10.04.1994 Δίον (Στὸ πλαίσιο διεθνoῦς συνεδρίου).
- 14.05.1997 Ἀθήνα (Γαλλικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν στὸ πλαίσιο σεμιναρίου).
- 15.09.1997 Λονδίνο (Hellenic Center).
- 24.09.1997 Ζάκυνθος (6ο Πανιόνιο Συνέδριο).
- 29.04.1998 Βόλος (Δημοτικὸ Κέντρο Ἱστορικῶν Ἐρευνῶν).
- 29.09.1998 Ἀθήνα (Στοὰ τοῦ Βιβλίου).
- 26.11.1998 Ἀθήνα (Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία).
- 21.02.1999 Κάρυστος (Γιοκάλειο Ἰδρυμα).
- 30.05.1999 Μαρούσι (8ο Συμπόσιο Λαογραφίας Ἀττικῆς).
- 30.08.1999 Σαμοθράκη (Πολιτιστικὸς Σύλλογος).
- 12.11.1999 Βοστώνη (Πανεπιστήμιο Harvard).
- 27.09.2000 Ἀθήνα (Σύλλογος Φίλων τῆς Μουσικῆς).
- 18.01.2000 Βάγια Θιβῶν (Πολιτιστικὸς Σύλλογος).
- 11.11.2000 Ἀθήνα (Ἀκαδημία Ἀθηνῶν στὸ πλαίσιο συνεδρίου).

- 14.11.2000 Παρίσι (Ίνστιτούτο Ἀνατολικῶν Γλωσσῶν).
 06.05.2001 Γαλαξείδι (Πολιτιστικός Σύλλογος).
 13.10.2001 Ἄνω Ἀγόριανη (Πολιτιστικός Σύλλογος).
 19.10.2001 Βόλος (Κτίριο Σπίρερ στο πλαίσιο συνεδρίου).
 03.08.2002 Σέριφος (Ἀμφιθέατρο Συνδέσμου Σεριφίων).
 25.08.2002 Σίφνος (Πολιτιστικός Σύλλογος).
 17.10.2002 Ἀθήνα (Ἑλληνική Ἐταιρεία).
 20.10.2002 Ὑδρα (Αἴθουσα Γυμνασίου στο πλαίσιο συνεδρίου).
 15.01.2003 Ἀθήνα (Στοά τοῦ Βιβλίου).
 29.01.2003 Κάντζα (Κολλέγιο Ἀθηνῶν).
 17.02.2003 Ψυχικό (Πολιτιστικό Κέντρο).
 12.07.2003 Σπέτσες (Λαογραφικό Ἐργαστήρι).
 05.10.2003 Κέρκυρα (Ίονιο Πανεπιστήμιο).
 19.10.2003 Ὑδρα (Αἴθουσα Μ. Μερκούρη στο πλαίσιο συνεδρίου).
 26.11.2005 Κέρκυρα (Ἀναγνωστική Ἐταιρεία).
 06. 05.2006 Παλέριο (στο πλαίσιο ἔθνομουσικολογικοῦ Συνεδρίου).
 24.11.2006 Γενεῆ (στο πλαίσιο Ἡμερίδας εἰς μνήμην Samuel Baud-Bovy).

4. Δημοσιεύσεις

α. Τοῦ Μάρκου Φ. Δραγούμη.

- «Μία περίπτωση ἐπιβίωσης βυζαντινῶν μελωδικῶν στοιχείων σ' ἓνα πασχαλινὸ τροπάριο ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο», στὸν τόμο: Christian Troelsgard (ἐπιμ.), *Byzantine Chant, Tradition and Reform*, Ἀθήνα 1997, σσ. 87-96.
- «Μία ἀνέκδοτη μουσικὴ συλλογὴ τοῦ 19ου αἰ. ἀπὸ τὴν Πάνορμο», *Μικρασιατικὰ Χρονικὰ* 20 (1998), σσ. 37-47.
- «Οἱ ἠχογραφήσεις δημοτικῆς μουσικῆς τοῦ Τέντ Πετριδὴ στὰ Μεσόγεια Ἀττικῆς», *7η Ἐπιστημονικὴ Συνάντηση Ν.Α. Ἀττικῆς*, Κορωπὶ 1998, σσ. 357-372.
- «Common Elements in Jewish-Sephardic and Greek Folk Songs», *Λαογραφία* 38 (1998), σσ. 42-52.
- «Σχέσεις τῆς μουσικῆς τῶν Καλᾶς μὲ τὴ δημοτικὴ μουσικὴ τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου», *Μουσικὴ καὶ Ἀρχαία Ἑλλάδα*, Ἀθήνα 1999, σσ. 293-300.
- *Ἡ Μουσικὴ Παράδοση τῆς Ζακυνθινῆς Ἐκκλησίας*, Ἀθήνα 2000, 311 σελ.
- «Μιὰ ἀποστολὴ τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου στὴ Λευκάδα»,

Πρακτικά του Συνεδρίου 'Ιστορίας της 'Επτανησιακής Μουσικής (1995), 'Αργουστόλι 2000, σσ. 47-55.

- «Συνασός. Μουσική και τραγούδι», *'Η Καθημερινή. 'Επτά 'Ημέρες*, 27.05.2001, σσ. 14-15.
- «'Η άξία του έργου για τους ελληνικούς χορούς του Θεόδωρου Παπασπυροπούλου», *8ο Συμπόσιο 'Ιστορίας και Λαογραφίας 'Αττικής*, Μαρούσι 2001, σσ. 399-402.
- «'Ηχογραφώντας για τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ 'Αρχεῖο στὴ δεκαετία τοῦ 1960», *'Η Καθημερινή. 'Επτά 'Ημέρες*, 2.6.2002, σσ. 18-21.
- Μιὰ δημοτικὴ μελωδία ποὺ πέρασε στὸ ρεπερτόριο τοῦ ρεμπέτικου», *'Αφιέρωμα εἰς μνήμην Σ. Περιστέρη*, 'Αθήνα 2003, σσ. 223-228.
- «'Ωδὲς σὲ Οἰκουμενικοὺς Πατριάρχες, ἀποκείμενες στὰ κατάλοιπα τῶν Ραιδεστηνῶν», *Δελτίο 'Εταιρείας Μελέτης τῆς καθ' ἡμᾶς 'Ανατολῆς*, 'Αθήνα 2004, σσ. 231-250.
- «Τὸ μουσικολογικὸ ἔργο τῆς 'Αγλαΐας 'Αγιουάντη», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 14 (2004), σσ. 360-364.

β. Τοῦ Θανάση Μωραΐτη.*

- *Καταμεσιὸς στὴ θάλασσα. Τραγούδια τῆς Σαμοθράκης. 'Επιμέλεια παραγωγῆς ἐνθῆτου ἔκδοσης*, 'Αθήνα 2002 (CD).
- «Τὸ αὐριο τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς», *'Ελληνικὸ 'Ανοιχτὸ Πανεπιστήμιο, 'Ελληνικὴ μουσικὴ*, τόμος Β', Πάτρα 2003, σσ. 251-252.
- «'Η βυζαντινὴ μουσικὴ ὡς ἑλληνικὴ καὶ παγκόσμια κληρονομιά», *στὸ ἴδιο*, σσ. 253-255.
- «'Ετερόγλωσσες καὶ μειονοτικὲς μουσικοχορευτικὲς παραδόσεις στὴν 'Ελλάδα», *'Ελληνικὸ 'Ανοιχτὸ Πανεπιστήμιο, 'Ελληνικὴ Μουσικὴ*, τόμος Γ', Πάτρα 2003, σσ. 247-278. (Τὸ ἄρθρο αὐτὸ γράφτηκε σὲ συνεργασία μὲ τοὺς Λεωνίδα 'Εμπεϊρίκο καὶ Δημήτρη Λέκκα.)
- «Τρόπος καὶ πολυφωνία στὰ προϊστορικὰ Βαλκάνια», *Πολυφωνία 50* ('Αθήνα 2004), σσ. 37-57.

---

* Ὁ Θ. Μωραΐτης συμμετεῖχε ὡς ὀμιλητὴς στὴν 'Ημερίδα στὴ μνήμη τοῦ Samuel Baud-Bovy, ποὺ ἔγινε στὴ Γενεύη στίς 24.11.2006.

5. Ήχογραφήσεις

Από τὸ 1977 ὡς τὰ τέλη τοῦ 2006 καταγράφηκαν σὲ κασέτες, τόσο στὴν Ἀθήνα, ὅσο (κυρίως) στὴν ἐπαρχία 240 δείγματα δημοτικῆς μουσικῆς. Τὸ ὕλικό αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ τὶς ἐξῆς περιοχές: Σαλαμίνα, Ληξούρι, Κεφαλληνίας, νομὸ Φλώρινας, Σάπες Ροδόπης, Κύθνο, Σίφνο, Βοιωτία, νομὸ Καβάλας, Κύθηρα καὶ νομὸ Ἐβρου.

Σὲ πολλὲς ἀπὸ τὶς ἠχογραφήσεις αὐτὲς συμμετεῖχε καὶ ὁ παλιὸς συνεργάτης τοῦ ΜΛΑ κ. Λεωνίδας Ἐμπεϊρίκος, τὸν ὁποῖον εὐχαριστοῦμε θερμότατα γιὰ τὴν ἀνεκτίμητη καὶ ἀφιλοκερδῆ προσφορά του.

6. Ἐμπλουτισμὸς Συλλογῶν

Κατὰ τὴν ὀκταετία 1997-2006 συνεχίσθηκε ὁ ἐμπλουτισμὸς τῆς ἠχοθήκης μας μὲ κασέτες, δίσκους βινυλίου καὶ CD. Ὁ ἀριθμὸς τῶν νέων προσοχημάτων ἔχει ὡς ἐξῆς:

1. Κασέτες	363 (ἐπὶ συνόλου 1.871)
2. Δίσκοι 33 στροφῶν	389 (ἐπὶ συνόλου 1.372)
3. CD	956 (ἐπὶ συνόλου 1.130)

Ἐπίσης ἀποκτήθηκαν ἀπὸ τὴ βιβλιοθήκη μας 633 νέα βιβλία καὶ ἀνάτυπα.

7. Ἀρχειοθετήσεις κ.λπ.

Στὸ ἐξεταζόμενο χρονικὸ διάστημα πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τὸν ἔκτακτο συνεργάτη μας κ. Κυριάκο Στεφάνου οἱ ἀκόλουθες ἐργασίες γιὰ νὰ καταστεί τὸ ἀρχεῖο μας πιὸ εὐχρηστο καὶ λειτουργικὸ καὶ γιὰ νὰ ἐνοποιηθοῦν τὰ διάφορα σύνολα τῶν συλλογῶν μας:

1. Εὐρετηριάσθηκε ἡ συλλογὴ ἀποκομμάτων μας ἀπὸ πάσης φύσεως ἔντυπα (ἐφημερίδες - περιοδικά).
2. Καταλογογραφήθηκαν οἱ ἔντυπες παρτιτούρες ἔντεχνης ἑλληνικῆς μουσικῆς, ποὺ κληροδοτήθηκαν στὸ ἀρχεῖο μας ἀπὸ τὴ Μέλπω Μερλιέ.
3. Καταλογογραφήθηκαν καὶ εὐρετηριάσθηκαν κατὰ θέμα οἱ διατριβὲς καὶ ἐργασίες τῶν μαθητῶν τοῦ Τ. Πετροῖδη (κ.λπ.), ποὺ κατατέθηκαν κατὰ καιροὺς στὸ ἀρχεῖο μας.
4. Καταλογογραφήθηκαν καὶ εὐρετηριάσθηκαν τὰ περιεχόμενα τῶν δίσκων 78 στροφῶν, ποὺ δωρήθηκαν στὸ ἀρχεῖο μας ἀπὸ τὸν Μάρκο Φ. Δραγούμη.

5. Ἀποδελτιώθηκαν με βάση τὸν πρῶτο στίχο τοῦ κειμένου τους (καί μερικῶς κατὰ συνθετὴ) τὰ περιεχόμενα τῶν δίσκων μας με ρεμπέτικα τραγούδια.
6. Ἐπανατοποθετήθηκαν σὲ πιὸ εὔχρηστα καὶ ἀνθεκτικὰ κλασέρ (Clear Books) τὰ μουσικὰ κατάλοιπα τῶν Ραιδεστηνῶν, τῆς Μέλπωσ Μερλιέ καὶ οἱ ἀνέκδοτες χειρόγραφες παρτιτούρες καὶ συλλογὲς κειμένων με ὑλικὸ ἀπὸ τὶς ἠχογραφήσεις μας ὄλων τῶν περιόδων.
7. Ψηφιοποιήθηκε τὸ φωτογραφικὸ ἀρχεῖο καὶ μέρος τοῦ ἀρχείου χειρογράφων.
8. Κατασκευάσθηκε σύγχρονη βιβλιοθήκη-ἠχοθήκη με χορηγία τοῦ Ἰδρύματος Σταύρου Σ. Νιάρχος.

Τακτοποιήσεις στὸ ἀρχεῖο μας ἔγιναν καὶ ἀπὸ ἄλλους δύο ἔκτακτους συνεργάτες μας, τὴν κυρία Ἐλένη Μ. Δραγοῦμη καὶ τὸν κ. Τάκη Μανωλόπουλο. Ἡ πρώτη συντάξε λεπτομερῆ κατάλογο τῶν μεταπολεμικῶν ἠχογραφήσεών μας, καὶ ὁ δεύτερος ἔβαλε τάξη στὸ μέρος τοῦ φωτογραφικοῦ μας ἀρχείου ποῦ ἀφοροῦσε τὴν ἀποστολὴ τῆς Κρήτης τοῦ 1954.

Ἐπιπλέον, οἱ μόνιμοι συνεργάτες τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου σὲ συνεργασία με τὸν ἔκτακτο συνεργάτη μας κ. Πέτρο Λαμπριδῆ συντάξαν κατάλογο τῶν ἠχογραφήσεων σὲ μαγνητοταινίες, ποῦ μᾶς παραχωρήθηκαν σὲ ἀντίγραφα ἀπὸ διάφορους φίλους ἐρευνητές, καὶ συντάξαν κατάλογο καὶ εὑρετήριο κατὰ τόπους τῶν ἠχογραφήσεων σὲ μαγνητοταινίες τοῦ Τ. Πετρίδη, ποῦ κληροδοτήθηκαν στὸ ἀρχεῖο μας τὸ 1993 ἀπὸ τὸν γιό του Ron.

Ἐξᾶλλου συνεχίσθηκε ἡ ἤδη προγραμματισμένη ἀπὸ τὸ 1997 ἀναλυτικὴ καταγραφή στὸν ὑπολογιστὴ τῶν τραγουδιῶν ποῦ περιέχονται στὰ ἐμπορικὰ CD τῆς συλλογῆς μας. Με τὸ ἔργο αὐτὸ ἀσχολήθηκαν οἱ κυρίες Μαρίνα Τσιτσάνη καὶ Ἡρῶ Διαμαντούρου καὶ τὸ συνεχίζει τώρα ἡ κυρία Κατερίνα Γεωργιάδου.

Τέλος, ἀναφέρουμε ὅτι πρόσφατα τὸ ΜΛΑ ἀπέκτησε (με τὴ φροντίδα τοῦ κ. Θ. Μωραΐτη) ἰστοσελίδα (site) στὸ Διαδίκτυο.

8. Τμῆμα Χειρογράφων

Στὰ ἀποκτίματα τῆς περιόδου 1997-2004 στὸν τομέα τῶν χειρογράφων περιλαμβάνονται τὰ ἑξῆς:

1. «Ἡ Μουσικὴ Συλλογὴ ἐκλεκτῶν μουσουργημάτων διαφόρων διδασκάλων παλαιῶν τε καὶ νέων» γραμμὴν στῆ χρυσαυθινὴν παρασημαντικὴν ἀπὸ τὸν ἱεροψάλτη Ἰωάννη Καστρούνη, ποῦ ὑπηρετοῦσε ὡς πρωτοψάλτης στοὺς

Ἁγίου Ἀναργύρου στή Ρόδο, καθώς ἐπίσης καί στόν ναό τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στή Σύμη. Τό χειρόγραφο ἀριθμῆι 107 φύλλα καί γράφτηκε μεταξὺ 1934 καί 1940. (Δωρεά τῆς Εὐαγγελίας Ἀχλάδη τὸν Ἰούνιο τοῦ 2003.)

2. Ἐνα χειρόγραφο 24 σελίδων ἀνθολογημένο μᾶλλον ἀπὸ τὸν Σπαρτιάτη μουσικό Ἄ. Παναγιωτόπουλο μὲ 14 συνθέσεις γραμμένες τὸ 1924 στὸ δυτικὸ πεντάγραμμο. Μεταξὺ ἄλλων περιέχει πέντε δημοτικὸς χοροὺς ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο. (Ἀγοράστηκε τὸ 1997.)
3. Ὅκτω σελίδες πενταγράμμου μὲ τὸ κείμενο καί τὴ μουσικὴ τεσσάρων τραγουδιῶν τοῦ λαϊκοῦ συνθέτη Γιάννη Τζόβενου. (Δωρεά τῶν κυρίων Iain Miller καί Don Matthews τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1998.)

4. Τὰ μουσικὰ κατάλοιπα τοῦ Ἀλεξάνδρου Μιχαὴλ Ντάνια (Μηχανιώνα 1885 - Δοῦρᾶνη 1918) ποὺ διατέλεσε δάσκαλος στὴν Τραπεζοῦντα καί καθηγητὴς τῆς μουσικῆς καθώς καί σὲ πολλὰ ἄλλα μαθήματα, στὸ γυμνάσιο τῆς Σάμου (1907-1912). Τὰ κατάλοιπα αὐτὰ δωρηθήκαν στὸ ΜΛΑ στὶς 17.5.2001 ἀπὸ τὴ Ρίτσα Εὐαγγελίδου. Τὸ σύνολο τῶν καταλοίπων περιλαμβάνει τὰ ἀκόλουθα:

α. Ἐνα ἄδειο καί ἀκέφαλο τετράδιο 24 σελίδων, μὲ 41 συνθέσεις τῶν

Κόκκινου, Λαυράγκα, Καμηλιέρη κ.ἄ.

β. Σπαράγματα ἀπὸ μουσικὰ τετράδια μὲ κομμάτια παιδαγωγικοῦ περιεχομένου, δημοτικὴ μουσικὴ, ἔντεχνα ἑλληνικὰ τραγούδια κ.ἄ. (110 σελίδες).

γ. Σπάνιες τετράφυλλες παρτιτούρες μὲ συνθέσεις τῶν Ν. Κόκκινου,

Η. Sinanian, Σπ. Κάισαρη, Γ. Κατακουζηνοῦ, Κ. Ψάχου, Θ. Ι. Σακελλαρίδη κ.ἄ.

δ. B. Companoli Μέθοδος Βιολιοῦ.

F. Carulli Μέθοδος Κιθάρας.

H. Soussmann Μέθοδος Φλογέρας ἔργ. 53.

Ἁκέφαλη θεωρία τῆς μουσικῆς στὰ ἰταλικά (107 σελίδες).

Ἁκέφαλο μέρος ἀπὸ ἓνα βιβλίο μὲ τουρκικὴ μουσικὴ (20 σελίδες).

ε. Ἄ. Μ. Ντάνια: Χειρόγραφο μὲ τίτλο: «Μουσικὰ τεμάχια διὰ βιολίον». Τραπεζοῦς 1904, 74 σελίδες. (Περιέχει Βάλς, Πόλκες, Μαζοῦρες, Ἐμβατήρια, ἑλληνικὰ ἐλαφρὰ τραγούδια, σαρκιά, δημοτικὸς χοροὺς ἀπὸ τὴ Μηχανιώνα καί ἄλλα μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κ.ἄ.)

9. Εὐχαριστίες

Ἀκολουθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν πολλῶν φίλων τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ποὺ προσέφεραν πολὺτιμες ὑπηρεσίες στὸ ἀρχεῖο μας καί τῶν

όποιον ἡ ἀγάπη μᾶς ἔδωσε δυνάμεις νὰ συνεχίσουμε τὸ συχνὰ δύσκολο καὶ ἐπίπονο ἔργο μας. Τοὺς εὐχαριστοῦμε ὅλους ἐκ βάθους καρδίας, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἀκόμα πού πιθανὸν ἔχουμε παραλείψει:

Κ. Ἀγγελίδης, Λ. Ἀγγελόπουλος, π. Παῦλος Ἀποστολόπουλος, Γ. Ἀρβανίτης, Χρ. Ἀριστείδου, Εὐαγγελία Ἀγλάδη, Δ. Βαγιακάκος, Δ. Βαμβακάρης, Τίνα Βαρουγάκη, Μαρία Βεβρέρη, Ν. Βικέτος, Κ. Βλησίδης, Κ. Βλασιάδης, Ἡ. Βολιώτης-Καπετανάκης, Γ. Βουρνᾶς, Μ. Γαλανός, Κατερίνα Γεωργιάδου, Ἀ. Γκλαβᾶς, Ν. Διονυσόπουλος, Π. Δραγουμάνος, Φ. Δραγοῦμης, Λ. Δρανδάκης, Κ. Δρυγιαννάκης, Λ. Ἐμπειρικός, Ρίτσα Εὐαγγελίδου, Π. Ζάττας, Μάγδα Ζωγράφου, Σοφία Ἰωαννίδου, Ἰ. Καϊμάκης, Κ. Καλαϊτζίδης, Ἀρ. Καλυβιώτης, Ἀγγελικὴ Καρᾶ, Ἀναστασία Καραστάθη, Κυρ. Κάσσης, Μ. Καρπάθιος, Ἀθηνᾶ Κατσανεβάκη, Δ. Κατοΐκας, Κική Κιαμίλη, Ν. Κλέντος, Νεφέλη Κονταρίνη, Γ. Κοντογιάννης, Ξ. Κοντούρης, Θ. Κοροβίνης, Δ. Κοφτερός, Ἐλευθερία Κόχειλα, Μαρία Κοψιδᾶ, Γ. Κωνσταντίνου, Ἀθ. Λάιος, Π. Λαμπριδῆς, Δ. Λέκκας, Γ. Λεμπέσης, Ν. Λευκαδίτης, Ἀ. Λίγκας, Στ. Μακρῆς, Σπ. Μαργέλης, Ν. Μαλιάρας, Δ. Μανιάτης, Ι. Μανωλιδάκης, Κ. Μάρκου, Ἀ. Μάστορης, Γ. Μελίκης, Ν. Μεταξᾶς, Χρ. Μητροπάνος, Ἀγ. Μουρτζόπουλος, Ν. Μπαζιάνας, Κυρ. Μπάστας, Γρ. Μπενέκος, Στ. Μπερμπέρης, Βαρθάρα Μπρατοπούλου, Ἐλένη Μπράτσου, Θ. Μπλόγδανος, Σμαραγδὴ Μπούρα, Β. Οἰκονόμου, Μελίνα Παγανού, Μάρω Πανταζῆ, Ἀναστασία Παπᾶ, Γ. Παπαθανασίου, Ἀμαλία Πατσούμη, Μαρία Πετρούκη, Γ. Πλεμμένος, Β. Ριμπόπουλος, Π. Σαββόπουλος, Τ. Σαλκιτζόγλου, Ἐλση Σαράτση, Λουκία Σβορώνου, Μ. Σμαριανάκης, Δ. Σούλιος, π. Κωνσταντῖνος Σουρβίνος, Γρ. Στάθης, Κ. Στεφάνου, Γεωργία Τέντα, Παναγιώτα Τηγανούρια, Ἀ. Τζελαλιάν, Χ. Τζερεφός, Σούλα Τόσκα-Κάμπα, Χρ. Τσιαμούλης, Δ. Φιωτάκης, Λ. Χαλκιάς, Μ. Χανιώτης, Β. Χάρος, Ἐλένη Χάρου-Κορωναίου, Ἀγγελικὴ Χαριτωνίδου, Τ. Χαφούλας, Ρούλα Χατζηγεωργίου, Μ. Χατζηγιακουμῆ, Τέτη Χατζηνικολάου, Σ. Χατζησολωμός, Λ. Χρήστου, Ντ. Χριστιανόπουλος, Μ. Baud-Bovy, Η. Bradley, S. Chianis, W. Dietrich, Christine Glauser, Yvonne Hunt, M. Ketencoglu, Bliss Little, D. Matthews, Iain Miller, P. Minelli, Δ. Βερούκιος, Ν. Γεωργιάδης, Χρυσάνθη Desby, Χριστιάνα Δημητρίου, Sysse Engberg, Ἡλ. Καπετανάκης, Χ. Καρακατσάνης, Ἀ. Κλάδης, Λ. Κουζηνόπουλος, Γ. Κωνσταντζος, Β. Πετρόχειλος, Ἀ. Σαββάκης, Κ. Σιταράς, Βενετία Σκευοφύλακα, Π. Σκούφης, Φ. Σουλακέλλης, Ἀλεξάνδρα Στρατηγοπούλου-Χαλιάσα.